

FODLÆNKEN FYLDER 10 ÅR

I år er det 10 år siden, at den elektroniske fodlænke blev indført i Kriminalforsorgen. Siden er ordningen blevet udvidet igen og igen med stor succes, men det har også forandret personalets opgaver.

Af Andreas Graae

I 2005 fik dømte med op til tre måneders fængselsdomme et nyt og tillokkende tilbud: Nu var der mulighed for at afsonde derhjemme og samtidig passe familien, arbejdet eller uddannelsen – blot med en elektronisk fodlænke om anklen.

Siden viste ordningen sig at blive en dunderende succes. Det siger den tidligere leder for Intensiv Overvågning (IO) København, Lene Skov, som har været med fra starten.

"Der er jo en grund til, at ordningen er blevet udvidet fire gange på bare otte år. Det er en fantastisk afsoningsform for de klienter, der har mulighed for det," siger hun.

I første omgang var det udelukkende færdselslovovertrædere med op til tre måneders domme, som fik chancen. I dag kan alle med domme på op til seks måneder søge om at afsonde med fodlænke, ligesom fodlænkeordningen i stadig højere grad bruges som udslusningsform.

De gradvise udvidelser har dog haft sine konsekvenser, siger Lene Skov: "Der er ingen tvivl om, at gruppen begyndte at ændre sig i takt med at ordningen blev udvidet. Der kom flere misbrugere og psykisk skrøbelige personer, og så var det selvfølgelig ikke helt så gnidningsfrit længere."

Denne udvikling bemærker også fængselsbetjent Jacob Poulsen, som de seneste fem år har arbejdet i IO København som en del af fodlænketeamet. Der er simpelthen flere, som ikke kan overholde reglerne.

"Vi sender langt flere tilbage i fængsel for vilkårsovertrædelser i dag, end vi har gjort tidligere. Det sker i hvert fald en gang om ugen. Typisk har de taget stoffer, drukket alkohol eller blevet taget af politiet for et eller andet," siger han.

MERE COMPUTERTID

Udover de konsekvenser, som udvidelsen har medført, er arbejdet ifølge Jacob Poulsen blevet meget mere administrativt:

"Vi er ikke helt så meget ude i 'marken' længere – vi bruger langt mere tid foran computerskærmen. Det har jeg det sådan set fint med. Men det er selvfølgelig ikke alle, der synes, det er sjovt at sidde på et kontor fra 8 til 16."

Hvor det tidligere var Direktoratet for Kriminalforsorgen, som modtog indstillingerne og besluttede, om en ansøger kunne afsonde i fodlænke, er det nu medarbejderne i fodlænketeamet, som står for al sagsbehandlingen.

"Vi modtager selv ansøgningerne, laver indstillinger og egnethedsvurderinger og træffer så afgørelserne. Det vil rent praktisk sige, at jeg sidder med de indstillinger, som mine kollegaer lige har lavet," siger han.

De administrative opgaver stiller ifølge Jacob Poulsen større krav til fængselsbetjentene, som ikke er ligeså vant til de administrative opgaver som for eksempel socialrådgiverne.

"Alligevel er vi blevet flere betjente i fodlænketeamet i København, hvor vi ellers tidligere var omtrent lige mange betjente og socialrådgivere. Det har åbenbart været betjentene, der har været de bedst egnede her i hovedstaden," siger han.

NEDSLIDT UDSTYR

Trods de stadig flere opgaver foran skærmen, bruger personalet dog stadig en god del af deres arbejdstid på landevejen. Her sætter de lænker på klienterne og udfører kontrolbesøg. Problemet er bare, at det tekniske udstyr ikke helt er, hvad det var for 10 år siden.

"Vi kører med det samme udstyr som i starten – og det kan altså godt mærkes, at det er ved at have nogle år på bagen. Vi bruger rigtig meget tid på at rette fejl, fordi det ikke taler godt nok sammen," siger Jacob Poulsen og uddyber: "Pludselig mister vi klienter, fordi senderen og modtageren ikke virker ordentligt, eller fordi vi mister mobilnettet. Så kan vi ligge og farte hele regionen rundt for at skifte udstyr."

SMERTEGRÆNSEN ER NÅET

Det er jævnligt blevet foreslået at udvide fodlænkeordningen yderligere, men ifølge Lene Skov er smertegrænsen ved at være nået på de nuværende seks måneders domme: "Ud fra min erfaring har jeg svært ved at forestille mig, at der er ret mange, der kan klare at afsonde mere end seks måneder i deres hjem."

Men derfor kan man godt tænke i andre former for udvidelse. Blandt andet bruger man allerede nu fodlænke som udslusningsform – eller såkaldt udstationering fra fængslet. Og det kunne man godt udvide mere, mener hun.

Andre lande bruger også fodlænkeordningen til varetægts-arrestanter, hvilket ifølge Lene Skov også kunne overvejes i Danmark.

INSPIRATION FRA SPIDERMAN

Mens den danske udgave af fodlænken fejrer 10 års jubilæum, går selve tanken bag ordningen tilbage til 1980'ernes USA. Her fandt den amerikanske dommer Jack Love på at overvåge dømte i fodlænke med inspiration i en Spiderman-tegneserie fra 1970'erne. Superskurken 'Kingpin' udstyrer Spiderman med et elektronisk armbånd for at følge hans bevægelser.

” Vi sender langt flere tilbage i fængsel for vilkårsovertrædelser i dag, end vi har gjort tidligere. Det sker i hvert fald en gang om ugen,” siger fængselsbetjent Jacob Poulsen.